

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

DIREKCIJE ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2023. GODINU

Sarajevo, juni 2024. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	2
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA.....	2
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II	KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI.....	6
III	PREPORUKE ZA 2023. GODINU	7
IV	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI	8
1.	PREDMET I CILJ REVIZIJE	8
2.	OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	8
3.	DJELOKRUG, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	BUDŽET DIREKCIJE ZA 2023. GODINU	12
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	12
6.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	12
6.1.1.	Izdaci za upotrebu vozila.....	13
6.2.	Pregled prihoda i primitaka	14
6.2.1.	Prihodi od naknada koje plaćaju operateri aviona po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH	14
6.3.	Bilans stanja.....	16
7.	ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA	16
7.1.	Obavljanje poslova drugog radnog mjesta.....	16
7.2.	Ugovori o djelu	17
8.	JAVNE NABAVKE	18
9.	OSTALO	18
9.1.	Trajni smještaj Direkcije	18
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	19
PRILOZI	20

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu obavljene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Direkcija) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2023. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, te analizu iskaza - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Direkcije prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2023. godine, te prihode i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Direkcije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionih dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Direkcije je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Direkcije za 2023. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Direkcije za 2023. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su reviziono dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji još uvijek nije usklađen sa odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 3. izvještaja).*
- *Ponovo je konstatovan angažman lica na ugovorima o djelu koji odgovaraju poslovima iz opisa sistematizovanih radnih mjesta (tačka 7.2. izvještaja).*
- *Još uvijek nije riješeno pitanje trajnog smještaja Direkcije u Banjaluci (tačka 9.1. izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Direkcije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih

³ Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Direkcije, prema definisanim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 26.6.2024. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v. r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v. r.

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Neda Močević, v. r.

II KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Instrukcija o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar - mart 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obligacionim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)
- Zakon o zrakoplovstvu BiH

III PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu dato je šest preporuka (dvije nove i četiri ponovljene) i sve se odnose na usklađenost.

Osim navedenog, u 2023. godini obrađene su dvije preporuke koje su u prethodnom periodu ocijenjene kao preporuke čija je realizacija u toku i koje su i dalje predmetom praćenja u pogledu njihove realizacije⁴.

U tabeli koja slijedi prikazan je rezime datih preporuka dok su detaljni nalazi prezentovani po procesima u okviru pojedinačnih tačaka Izvještaja.

Tabela 1. Rezime datih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Preporučujemo Direkciji da osigura interne kontrole u pogledu namjenske upotrebe mobilnih telefona.	P
2	Direkcija je dužna osigurati potrebna mišljenja nadležnih institucija na interni pravilnik o službenim vozilima za specijalizovane namjene i isti proslijediti Vijeću ministara na suglasnost.	N
3	Direkcija treba osigurati potpune i pouzdane evidencije o upotrebi službenih vozila kao preduslov za reduciranje rizika nenamjenske upotrebe vozila.	P
4	Direkcija je dužna adekvatno planirati nabavke materijala i usluga za održavanje službenih vozila u cilju smanjenja rizika nabavke dijelova koji nisu predviđeni ugovorom.	P
5	Direkcija je dužna da raspored državnih službenika na radna mjesta vrši u skladu sa relevantnim propisima.	N
6	Direkcija je dužna da shodno zakonskim propisima koji regulišu područje obligacionih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima, i to za konkretne poslove koji su privremenog karaktera.	P

Status: N-nova, P-ponovljena⁵

⁴ Vidjeti tačku 2. Izvještaja

⁵ Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

IV IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Direkcije za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansi u potpunosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

U prethodnom Izvještaju o obavljenj reviziji Direkcija (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenja i to:

- pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i
- pozitivno mišljenje o usklađenosti sa skretanjem pažnje na:
 - zapošljavanje zaposlenika na određeno vrijeme bez raspisivanja javnog konkursa
 - nastavak prakse angažmana lica putem ugovora o djelu za poslove koji su trajnog karaktera i koji su predviđeni sistematizacijom radnih mjesta
 - nedostatke u postupku javne nabavke goriva, kada se nije postupalo u skladu sa Zakonom definisanim odredbama
 - nerješavanje pitanja trajnog smještaja Direkcije u Banjoj Luci

U Izvještaju za 2022. godinu su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Utvrdili smo da je Direkcija u 2023. godini od ukupno 13 prethodno datih preporuka, realizovala šest, realizacija dvije preporuke je u toku, četiri preporuke su nerealizovane dok se jedna preporuka nije mogla ocijeniti u posmatranom periodu. Preporuke iz izvještaja prethodnih godina (tri preporuke) čija je realizacija bila u toku nisu ponovljene u Izvještaju za 2022. godinu, ali se njihova realizacija kontinuirano prati. Utvrdili smo da je Direkcija realizovala jednu preporuku, a realizacija dvije preporuke je u toku.

U narednoj tabeli prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 2. *Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka datih u 2022. godini*

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2022. godinu	Status
1	U 2023.godini nismo se uvjerali u namjensko korištenje usluga mobilne telefonije, jer se pomenute usluge i dalje nalaze u okviru tarifnih paketa koji sadrže više usluga	

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2022. godinu	Status
2	Direkcija je kreirala nacrt plana obuka zaposlenih za 2024. godinu koji bi trebao osigurati dugoročno zadovoljenje potreba Direkcije za stručnim osobljem.	●
3	Direkcija je potpisala ugovor s Međunarodnim aerodromom Sarajevo u kojem je definisano da operater, na bazi dostavljenog izvještaja, obračunava usluge od 3% s uključenim pdv-om.	✔
4	Direkcija je, prilagodila evidencije o prisustvu na poslu na način da se može utvrditi da li se posao obavlja u sjedištu ili regionalnoj kancelariji Direkcije.	✔
5	Izvršeno je upoređivanje i korigovanje podataka u sistemu obračuna plaća (COIP) u dijelu evidentiranja radnog staža zaposlenih.	✔
6	Direkcija je u tekućoj godini prilikom obračuna troškova za službena putovanja osigurala da se uz putne naloge prilaže sva potrebna dokumentacija.	✔
7	Tokom 2023. godine ponovo su uočene nepouzidane evidencije o upotrebi službenih vozila na osnovu kojih ne možemo potvrditi namjensko korištenje vozila.	✘
8	Direkcija je formirala radnu grupu koja treba u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH provesti aktivnosti u cilju rješavanja pitanja raspoloživosti sredstava na računu Unicredit banke.	●
9	U tekućoj godini Direkcija nije imala predloženih sredstava za rashod tako da preporuka da se rashodovana sredstva trebaju evidentirati na kontu sredstava van upotrebe do njihovog fizičkog uklanjanja iz prostotija Direkcije nije mogla biti ocijenjena.	⏸
10	Direkcija je u tekućoj godini prijem zaposlenih na određeno vrijeme vršila u skladu s relevantnim propisima.	✔
11	I ove godine je nastavljen angažman lica na ugovorima o djelu u kontinuitetu i na poslovima iz opisa sistematizovanih radnih mjesta.	✘
12	Direkcija je 2023. godini nabavku goriva provela u skladu sa zakonskim propisima.	✔
13	S obzirom na to da nisu adekvatno prepoznate potrebe za uslugama održavanja vozila, i ove godine kao i prethodne Direkcija je nabavljala materijal i usluge koje nisu predviđene važećim okvirnim sporazumom/ugovorom.	✘

Tabela 2a. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka datih u ranijim godinama

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvještaja	Status
1/2021	Direkcija je u 2023. godini u dva navrata dostavila i korigovala prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstvu komunikacija i prometa BiH da bi u martu 2024. godine ponovo izvršila dopunu upućenog prijedloga pravilnika.	●
3/2021	U 2023. godini unaprijeđen je sistem finansijskog upravljanja i kontrole u pogledu efikasnijeg i potpunijeg izvještavanja rukovodstva o realizaciji plana aktivnosti za unaprjeđenje navedenog sistema.	✔
4/2020	Direkcija je u 2023. godini izvršila ponovno istraživanje i analizu tržišta nekretnina. Nakon pribavljenih mišljenja nadležnih institucija Prijedlog Odluke o načinu nabavke i visini sredstava za nabavku zgrade za smještaj Direkcije je u decembru 2023. godine upućen Ministarstvu komunikacija i prometa BiH na dalje postupanje prema Vijeću ministara BiH.	●

Status: ✔ realizovana preporuka⁶, ● preporuka čija je realizacija u toku⁷, ✘ nerealizovana preporuka⁸, ⏸ preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom periodu⁹.

⁶ Realizovane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁷ U toku je realizacija aktivnosti, te stoga u ovom Izvještaju nije data nova preporuka, ali je dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

⁸ Nisu preduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke, te je stoga u ovom Izvještaju ponovljena preporuka za predmetni proces.

⁹ Preporuka nije mogla biti ocijenjena u ovom ciklusu revizije, ali će biti ocijenjena kad se za to steknu uslovi.

3. DJELOKRUG, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Direkcija je upravna organizacija nadležna i odgovorna za obavljanje funkcije regulatora i nadzora, te izdavanje dozvola, potvrda i certifikata u oblasti civilnog zrakoplovstva i kontrole letenja. Osnovana je 1997. godine s ciljem da odgovori obavezama BiH kao države članice Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva.

Nadležnosti Direkcije za obavljanje funkcije regulatora i nadzora u civilnom zrakoplovstvu i kontroli letenja definisane su Zakonom o zrakoplovstvu BiH¹⁰. Sjedište Direkcije je u Banja Luci, a ima regionalne kancelarije u Sarajevu i Mostaru.

Direkcija funkcioniše u okviru Ministarstva komunikacija i prometa BiH kao upravna organizacija.

Organizacija i upravljanje, nadležnosti i odgovornosti Direkcije regulisane su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji je sastavni dio Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji nadležnog Ministarstva od 12.11.2009. godine Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Direkcije predlaže generalni direktor, donosi ga ministar ministarstva prometa i komunikacija BiH, a potvrđuje Vijeće ministara BiH.

Direkcija je bila u obavezi, kao i ostale institucije Bosne i Hercegovine, da do kraja aprila 2014. godine uskladi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama Odluke Vijeća ministara BiH o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH¹¹ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.¹² Navedene odluke su donesene u cilju harmonizacije i primjene istih načela o načinu unutrašnje organizacije, razvrstavanja i opisa radnih mjesta.

Direkcija je u prethodnim godinama poduzimala određene aktivnosti, ali iste nisu okončane.

Direkcija je 14.8.2023. godine uputila prijedlog Pravilnika Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, zajedno sa obrascima opisa poslova za svako radno mjesto državnih službenika.

Zatim je uradila korekcije upućenog prijedloga pravilnika u pogledu opisa poslova za pojedina radna mjesta i 10.11.2023.godine dostavila ga nadležnom ministarstvu.

U martu 2024. godine Direkcija je ponovo izvršila dopune Prijedloga pravilnika u pogledu proširenja unutrašnje organizacije za četiri radna mjesta.

Po pitanju utvrđenih nedostataka u prethodnim godinama smo dali preporuku (preporuka br. 1/2021 u tabeli 2a). Prema gore navedenim informacijama ocijenili smo da je Direkcija poduzimala aktivnosti na realizaciji date preporuke što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

Rukovodstvo Direkcije čine generalni direktor i dva zamjenika generalnog direktora. Generalni direktor je odgovoran ministru komunikacija i prometa BiH, dok su zamjenici odgovorni generalnom direktoru.

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 39/09 i 25/18

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

¹² Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

U skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima BiH¹³, generalni direktor i njegovi zamjenici imenovani su početkom 2021. godine na mandatni period od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Direkcija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Direkcija je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH¹⁴ i Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Sačinjen je popis i izvršeno mapiranje poslovnih procesa, utvrđeni i procijenjeni rizici te izrađen registar rizika.

U prethodnim godinama formirana je radna grupa za uspostavljanje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i procesa upravljanja rizicima. U tekućoj godini ažuriran je registar rizika u dijelu neizvršavanja planiranih aktivnosti na certifikaciji, licenciranju i nadzoru kao i neblagovremenom rješavanju i pogrešnoj primjeni propisa, poteškoćama u naplati prihoda od taksi i naknada, kašnjenja u realizaciji strateškog programa, nemogućnosti pristupa podacima uslijed kvara IT sistema, nerješavanju trajnog smještaja. Direkcija je unaprijedila sistem finansijskog upravljanja i kontrole u pogledu potpunog izvještavanja o poduzetim aktivnostima. Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH u roku.

Funkcionisanje sistema internih kontrola

Na osnovu provedene revizije utvrdili smo da sistem internih kontrola u Direkciji, nije na zadovoljavajućem nivou. Konstatovani su nedostaci i slabosti u pogledu izdataka za mobilne telefone, troškove stručnog usavršavanja, evidencije u putnim nalogima za vozila i realizaciju zaključenih ugovora što je detaljno opisano u narednim tačkama izvještaja.

Uvidom u pojedine račune mobilnih telefona ponovo smo konstatovali da prilikom pravdanja računa mobilne telefonije, nije osigurana praksa transparentnog iskazivanja iznosa troškova mobilnog telefona na fakturama, već se taj iznos nalazi u sklopu tarifnih paketa koji sadrže više usluga telekom operatera (internet, IPTV, mobilna i fiksna telefonija).

PREPORUKA 1

Preporučujemo Direkciji da osigura interne kontrole u pogledu namjenske upotrebe mobilnih telefona.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 7/03 i 37/03

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/1

U 2023. godini su smanjeni izdaci za stručno usavršavanje osoba koje nisu u stalnom radnom odnosu u Direkciji i iznosili su 8.504 KM. Prethodne godine ovi izdaci iznosili su oko 20.000 KM. Izdaci se odnose na osobu koja je u vrijeme usavršavanja bila angažovana po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme u Direkciji te je po okončanju javnog oglasa zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme u Direkciji. U svrhu prevazilaženja prakse finansiranja edukacije osoba koje nisu u stalnom radnom odnosu Direkcija je kreirala nacrt plana obuka zaposlenih za 2024. godinu, koji bi trebao dugoročno zadovoljiti potrebe Direkcije za stručnim osobljem.

Po pitanju utvrđenih nedostataka u prethodnoj godini smo dali preporuku (preporuka br. 2/2022 u tabeli 2). Prema gore navedenim informacijama ocijenili smo da je Direkcija poduzimala aktivnosti na realizaciji date preporuke što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

5. BUDŽET DIREKCIJE ZA 2023. GODINU

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, Direkciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 5.226.000 KM (tekući izdaci 5.016.000 KM i kapitalni izdaci 210.000 KM)¹⁵.

Od ukupno odobrenih sredstava Zakonom o budžetu definisano je da će se 2.379.000 KM finansirati iz budžeta, a preostalih 2.847.000 KM iz vlastitih namjenskih prihoda Direkcije. Učešće vlastitih prihoda Direkcije u finansiranju ukupnih troškova institucije je 54%.

Direkcija je izvršila jedno prestrukturisanje rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH u ukupnom iznosu od 123.000 KM.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Direkcija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Na bazi Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija BiH, Direkcija je sačinila zabilješku bilansnih pozicija kao i obrazloženje rashoda za 2023. godinu. Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovali smo da su ista detaljno obrazložena po strukturi rashoda i bilansnih pozicija za 2023. godinu.

6.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2023. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 4.606.043 KM, što je za 619.957 KM manje u odnosu na odobreni budžet za 2023. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plate i naknade (1.901.681 KM), ugovorene i druge posebne usluge (1.029.504 KM), troškove zakupa (444.908 KM) i putne troškove (343.990 KM).

¹⁵ Do usvajanja budžeta za 2023. godinu, Direkcija je raspolagala sredstvima odobrenim prema Instrukciji o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar - mart 2023. godine, broj: 05-16-2-8338-2/22 od 28.12.2022. godine, koju je donio ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

6.1.1. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu i održavanje službenih vozila sa 31.12.2023. godine iznose 55.599 KM i manji su za 3.065 KM u odnosu na 2022. godinu. Značajniji izdaci odnose se na izdatke za gorivo (27.767 KM), materijal i usluge za popravku i održavanje vozila (14.325 KM) i registraciju motornih vozila (7.093 KM).

U skladu sa Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁶, Direkcija raspolaže sa tri službena i deset specijalizovanih vozila.

Odredbama predmetnog Pravilnika, koji je stupio na snagu u maju 2023. godine, definisano je da su institucije BiH dužne da svoje interne akte usklade sa odredbama ovog Pravilnika u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu. Direkcija nije interni Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih specijalizovanih vozila dostavila na saglasnost Vijeću ministara BiH u predviđenom roku.

PREPORUKA 2

Direkcija je dužna osigurati potrebna mišljenja nadležnih institucija na interni pravilnik o službenim vozilima za specijalizovane namjene i isti proslijediti Vijeću ministara na saglasnost.

Internim procedurama o upotrebi službenih vozila Direkcije od 2.11.2022. godine i 13.11.2023. godine definisano je da lice koje upravlja vozilom je dužno da uredno popunjava putni nalog za vozilo u pogledu datuma korištenja vozila, relacije na kojoj se vozilo koristi, ukupne pređene kilometraže po povratku sa službenog puta i stanja kilometraža prilikom točenja goriva. Analizom naloga za službena vozila Direkcije ponovo smo uočili nepotpunost u evidentiranju podataka o pređenim relacijama na dnevnoj i mjesečnoj osnovi što u pitanje dovodi namjensku upotrebu vozila. Naime, pojedini nalozi za upotrebu službenih vozila ne sadrže podatke o pređenim dnevnim relacijama, na osnovu kojih bi stanje kilometraže na mjesečnom nivou bilo pouzdano.

PREPORUKA 3

Direkcija treba osigurati potpune i pouzdane evidencije o upotrebi službenih vozila kao preduslov za reduciranje rizika nenamjenske upotrebe vozila.

S obzirom da okvirnim sporazumom zaključenim za period 2020-2023. godina nisu adekvatno planirani i ugovoreni dijelovi za održavanje vozila, za posljedicu je imalo nabavku dijelova koji

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 34/23, 84/23

nisu predviđeni ugovorom. Ovakav način planiranja i ugovaranja onemogućava adekvatno praćenje okvirnog sporazuma i ugovora. I ove kao i prethodne godine konstatovan je veći iznos realizacije (14.052 KM) od ugovorom definisane (7.205 KM).

PREPORUKA 4

Direkcija je dužna adekvatno planirati nabavke materijala i usluga za održavanje službenih vozila u cilju smanjenja rizika nabavke dijelova koji nisu predviđeni ugovorom.

6.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2023. godine, iskazani su u iznosu od 9.309.521 KM što je za 6.444.521 KM više u odnosu na planirane prihode i primitke u 2023. godini. Značajniji prihode odnose se na prihode od naknada koje plaćaju operateri aviona po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH (5.262.213 KM), prihode od naknada za prelete preko BiH (3.080.189 KM) i prihode od posebnih naknada od vlastite djelatnosti (951.714 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja

6.2.1. Prihodi od naknada koje plaćaju operateri aviona po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH

Prihodi od naknada po članu 13. stav (1) tačka c) i d) Zakona o zrakoplovstvu BiH odnose se na prihode koje Direkcija ostvaruje po osnovu naknada koje plaćaju operateri zrakoplova po prevezenom putniku u odlasku sa aerodroma u BiH i po toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH. Prema članu 13. stav (3) istog Zakona predmetne naknade se utvrđuju posebnom odlukom Direkcije.

Ostvareni prihodi u 2023. godine iznose 5.262.213 KM što je za 2.543.997 KM više u odnosu na prethodnu godinu.

U zabilješkama uz finansijske izvještaje Direkcije za 2023. godinu dato je obrazloženje uvećanja prihoda zbog dostavljanja izvještaja o prevezenim putnicima i toni prevezene robe od strane aerodrom u Tuzli i Mostaru koji u prethodnim godinama nisu dostavljali izvještaje.

Visina naknada i njihova namjena utvrđena je Odlukom o visini naknade koju plaća operater zrakoplova po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH¹⁷.

Prema odredbama navedene Odluke operateri aerodroma dužni su Direkciji dostavljati mjesečne izvještaje o broju prevezenih putnika/tereta po svakom pojedinačnom vazдушnom operateru. Na osnovu izvještaja Direkcija ispostavlja račune vazдушnim operatorima, a oprihodovana sredstva evidentiraju se na programu posebne namjene.

¹⁷ Službeni glasnik BiH", broj 4/17

Početak godine donesena je nova Odluka¹⁸ o visini naknade koju plaća operater zrakoplova po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH kojom su bliže definisane odredbe u vezi prinudne naplate i ostale mjere za operatere zrakoplova u redovnom zračnom prijevozu.

Od početka primjene Odluke, Direkcija se suočava sa problemom nedostavljanja izvještaja o broju prevezenih putnika i utovarenom teretu sa aerodroma u BiH od strane aerodroma, te samim tim i naplate prihoda prema važećoj odluci.

Napominjemo da je Presudom okružnog suda u Banjaluci iz oktobra 2022. godine, Aerodromi Republike Srpske a.d. Banjaluka dužan Direkciji isplatiti iznos od 264.424 KM sa zateznim kamatama za period od februara 2017. godine do januara 2020. godine koji još uvijek nije naplaćen.

Aerodrom Republike Srpske a.d. Banjaluka i dalje ne dostavlja predmetne izvještaje, a Direkcija o tome nije obavijestila Vijeće ministara BiH kako je propisano gore navedenom odlukom.

Nadalje, napominjemo da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, u inicijativi usvojenoj na 10. sjednici održanoj 22.8.2023. godine, predložio Vijeću ministara BiH i Direkciji da se na period od 1.1.-31.12.2024. godine obustavi primjena Odluke o visini naknade koju plaća operater zrakoplova po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u Bosni i Hercegovini. Vijeće ministara BiH je 25.12.2023. godine donijelo Odluku o dopuni predmetne odluke kojom je obustavilo njenu primjenu u periodu od 1.1.2024. godine do 31.12.2024. godine.¹⁹

Stavljanje van snage pomenute Odluke umanjit će prihode Direkcije u narednoj godini. Ističemo da su prema Zaključku Vijeća ministara, donesenom na navedenoj sjednici, operateri međunarodnih aerodroma u BiH i Direkcija dužni, u zadatim rokovima, sačiniti i Vijeću ministara BiH dostaviti analize o efektima obustave primjene predmetne odluke tokom 2024. godine.

Novčana sredstva

Direkcija ostvaruje namjenske prihode od vlastite djelatnosti po tri osnova, a za koja su otvoreni posebni projektni kodovi. Na kraju godine se vrši prenos nerealizovanih sredstava po svakom projektnom kodu.

U izvještaju Ureda za reviziju iz 2022. godine konstatovali smo da prema zahtjevu Direkcije za prenos neutrošenih namjenskih sredstava od preleta, evidentiranih na dva namjenska podračuna kod Centralne banke BiH i komercijalnom računu Unicredit banke, Ministarstvo finansija i trezora BiH nije izvršilo ukupan prenos sredstava evidentiranih na pomenutim računima. Naime, Direkciji je na raspolaganje prebačen manji iznos za 2.336.768 KM zbog činjenice da su se na podračunu za prelete kod Unicredit banke evidentirali svi prihodi od naknada za usluge iz nadležnosti Direkcije²⁰ ostvareni do 2017. godine, a koji nisu evidentirani u Glavnoj knjizi Direkcije, jer nisu bili otvoreni projektni kodovi.

Po pitanju raspoloživosti sredstava na računu Unicredit banke, Direkcija je 17.10.2023. godine formirala Komisiju za sravnjenje stanja na računu namjenska sredstva od preleta. Obaveza Komisije je da uspostavi saradnju sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, utvrdi stanje sredstava na računu prema izvoru sredstava, sačini izvještaj o stanju, porijeklu i vrsti prihoda na namjenskom računu.

¹⁸ Službeni glasnik BiH", broj 20/23

¹⁹ Službeni glasnik broj: 88/23

²⁰ Naknade po osnovu člana 13. stav (1) tačka e) Zakona o zrakoplovstvu BiH (Službeni glasnik BiH, broj: 39/09 i 25/18)

U komunikaciji s Ministarstvom finansija i trezora BiH u novembru 2023. godine Direkcija je zahtijevala da se izvrši sravnjenje stanja na namjenskom računu sredstava od preleta odnosno da se utvrdi stanje računa prema vrsti prihoda. Takođe, zahtijevali su dostavljanje izvoda sa računa za namjenska sredstva od preleta, otvorenog kod Unicredit banke za period od otvaranja računa do 31.12.2016.godine.

Po pitanju utvrđenih nedostataka u prethodnoj godini smo dali preporuku (preporuka br. 8/2022 u tabeli 2). Prema gore navedenim informacijama ocijenili smo da je Direkcija poduzimala aktivnosti na realizaciji date preporuke što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

6.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2023. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 869.888 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 1.402.304 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (518.059 KM), kratkoročna razgraničenja (515.334 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (341.783 KM), kratkoročne tekuće obaveze (267.351 KM) i obaveze prema zaposlenima (214.436 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

7. ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu Direkciji je odobreno 57 zaposlenih koliko je imala na 31.12.2023. godine.

7.1. Obavljanje poslova drugog radnog mjesta

Na osnovu rješenja o ovlaštenju iz 2022. godine tri državna službenika su tokom 2023. godine obavljala poslove drugog radnog mjesta, a koja su upražnjena u instituciji.

Od navedena tri državna službenika samo jedan državni službenik je po ovlaštenju obavljao poslove istog ranga. Druga dva državna službenika obavljaju poslove drugog radnog mjesta višeg ranga u odnosu na postavljenje Agencije za državnu službu BiH.

Navedenim državnim službenicima plate i naknade iz plata obračunavani su i isplaćivani u skladu sa rješenjima o postavljenju Agencije za državnu službu BiH.

Pravilnikom o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika u institucijama BiH²¹, interni i eksterni premještaji se mogu obavljati za slična radna mjesta, a pod slični radnim mjestima podrazumijevaju se radna mjesta koja se nalaze na istom nivou.

Prema članu 31. stav 1. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH unapređenje državnih službenika na više radno mjesto u istoj ili drugoj instituciji BiH obavlja se putem internog ili javnog konkursa. Institucija je dužna obavljati interno oglašavanje i provoditi interni konkurs u slučaju kada postoji upražnjeno radno mjesto na koje se državni službenik može unaprijediti, a

²¹ (Službeni glasnik BiH, broj 62/10, 30/14 i 38/17)

prema procjeni institucije postoji najmanje jedan kvalitetan kandidat za unapređenje kako je to definisano članom 8. stav 1. tačka a) Pravilnika o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika u institucijama BiH.

Dakle, propisima kojima je uređen pravni status državnih službenika nije predviđena mogućnost da rukovodilac institucije bez provedene konkursne procedure (internog ili javnog konkursa) raspoređuje državne službenike na radna mjesta višeg nivoa.

PREPORUKA 5

Direkcija je dužna da raspored državnih službenika na radna mjesta vrši u skladu sa relevantnim propisima.

7.2. Ugovori o djelu

Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2023. godini realizovani su u neto iznosu 206.555 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 28.605 KM. Planirani budžet za ove namjene iznosio je 217.000 KM.

U toku godine putem ugovora o djelu angažovana su ukupno 32 izvršioca od toga 15 izvršilaca u kontinuitetu. Mjesečne neto naknade za angažman izvršilaca u kontinuitetu kretale su se od 500 KM do 1.000 KM. Od ukupnog broja angažovanih lica, njih 26 je imalo angažman i prethodne godine u Direkciji. Pored toga za usluge održavanja čistoće, održavanja objekta i instalacija te usluge posluživanja napitaka u Direkciji utrošeno je 51.857 KM.

Ponovo je konstatovan angažman lica po osnovu ugovora o djelu za poslove koji odgovaraju sistematizovanim radnim mjestima

U Direkciji su nastavili s angažmanom vanjskog saradnika na poslovima predviđenim sistematizacijom radnih mjesta za čije usluge se isplaćivala mjesečna naknada u neto iznosu od 1.000 KM odnosno 12.000 KM na

godišnjem nivou.

Tokom godine u kontinuitetu je vršen angažman šest vanjskih saradnika za obavljanje poslova koji su slični poslovima sistematizovanih radnih mjesta (67.727 KM), a koji se tiču poslova utvrđivanja usklađenosti sa regulatornim zahtjevima utvrđenim u Pravilniku o utvrđivanju opštih i posebnih zahtjeva za pružaoce usluga upravljanja vazdušnim saobraćajem, usluga u vazdušnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje vazdušnim saobraćajem u sklopu sprovođenja postupka certifikacije i stručnog nadzora u BHANSA, fakturisanje naknada koje plaćaju operateri vazduhoplova po prevezenom putniku/toni robe u odlasku sa aerodromima u BiH, izvršiti praćenje dinamike naplate sredstava ostvarenih po osnovu naknada koje plaćaju operateri vazduhoplova po prevezenom putniku / toni robe u odlasku sa aerodroma u BiH i sl. Prema Zakonu o obligacionim odnosima²² ugovor o djelu se potpisuje sa fizičkom osobom za konkretan posao koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu, te stoga predmet ugovora o djelu ne mogu biti poslovi koji se obavljaju u kontinuitetu niti poslovi sistematizovanih radnih mjesta. Odredbama člana 54., 69. i 70. Zakona o upravi poslove u organima uprave obavljaju državni i ostali službenici i zaposlenici čiji se prijem u radni odnos, kao i ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti uređuje Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH, Zakonom o radu u

²² Ugovorom o djelu poslenik (preduzimač, izvođač radova) obavezuje se obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravka neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl., a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu (član 600).

institucijama BiH i drugim posebnim zakonima. Predmetnim zakonima nije predviđeno da se putem ugovora o djelu mogu obavljati poslovi iz nadležnosti institucija utvrđenim pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Dakle, angažman po osnovu ugovora o djelu prisutan u dužem vremenskom periodu za obavljanje redovnih poslova koji se ponavljaju, odnosno poslova radnih mjesta utvrđenih pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za posljedicu ima neusklađenost sa propisima, odnosno netransparentno zapošljavanje.

PREPORUKA 6

Direkcija je dužna da shodno zakonskim propisima koji regulišu područje obligacionih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima, i to za konkretne poslove koji su privremenog karaktera.

8. JAVNE NABAVKE

Direkcija je objavila Plan javnih nabavki za 2023. godinu, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama²³.

Prema prezentovanim podacima²⁴, Direkcija je u 2023. godini provela 31 postupak javnih nabavki. Od navedenog broja, Direkcija je provela šest otvorenih postupaka u vrijednosti od 492.702 KM, sedam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 138.268 KM i tri postupka u skladu sa Aneksom II u vrijednosti od 136.677 KM. Direkcija je putem direktnog sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 56.009 KM.

U revidiranim procedurama javnih nabavki nisu uočeni značajni nedostaci.

9. OSTALO

9.1. Trajni smještaj Direkcije

Prema članu 13. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu nabavka zgrade za smještaj Direkcije u Banjoj Luci finansirat će se iz sredstava ostvarenih od prihoda od naknada za prelete preko Bosne i Hercegovine, kao i drugih prihoda koje Direkcija ostvaruje na osnovu Zakona o zrakoplovstvu BiH na osnovu odluke koju donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Direkcije.

Naime, nabavka poslovnog prostora za smještaj Direkcije planirana je na osnovu Odluke Vijeća ministara od 19.3.2007. godine kada je usvojena Odluka o određivanju administrativnog sjedišta Direkcije u Banjaluci. Zaključkom Vijeća ministara BiH od 3.12.2009. godine, zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora BiH da obezbijedi potrebna finansijska sredstva i da u saradnji

²³ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²⁴ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije

s Direkcijom provede proceduru nabavke poslovnog prostora na trajnoj osnovi za smještaj Direkcije u Banjaluci.

Prethodnih godina prijedlog Odluke o odobravanju sredstava i načinu provođenja postupka nabavke poslovnog prostora u Banjaluci više puta je povučen sa sjednica Vijeća ministara BiH.

Direkcija je u 2023. godini izvršila ponovno istraživanje i analizu tržišta nekretnina. Krajem godine nadležnim institucijama, Ministarstvu finansija i trezora BiH i Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, upućen je Prijedlog Odluke o načinu nabavke i visini sredstava za nabavku zgrade za smještaj Direkcije, na što su dobili pozitivne odgovore. Krajem godine, putem Ministarstva komunikacija i prometa BiH Prijedlog Odluke je upućen Vijeću ministara BiH na dalje postupanje.

Prethodnih godina smo skretali pažnju na rješavanje pitanja trajnog smještaja Direkcije, a pogotovo iz razloga što je prema podacima Direkcije, za zakup poslovnog prostora u Banjaluci od septembra 2009. godine do septembra 2023. godine potrošeno oko 8,5 miliona KM.

Po pitanju nabavke poslovnog prostora za trajni smještaj Direkcije u prethodnim godinama smo dali preporuku (preporuka broj 4/2020 u Tabeli 2a). Prema gore navedenim informacijama, ocijenili smo da je Direkcija u 2023. godini preduzimala aktivnosti na realizaciji date preporuke, što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Direkcija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

Reviziju u Direkciji za 2023. godinu obavili su: Osman Paćuka – vođa tima, Lutvija Šrndić – član tima, Željko Čavar - član tima, Slaviša Vuković, član tima.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Osman Paćuka, v. r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v. r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Mirsada Sijamić, v. r.

Broj: 03-16-1-884/24

Prilozi

Tabela I - Pregled rashoda budžeta za 2023. godinu

Tabela II - Bilans stanja na 31.12.2023. godine

Tabela III - Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Pregled rashoda budžeta za 2023. godinu

Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	2,379,000	0	2,379,000	2,246,541	94
Bruto plaće i naknade	1,993,000	0	1,993,000	1,901,681	95
Naknade troškova zaposlenih	346,000	0	346,000	306,806	89
Putni troškovi	0	0	0	0	0
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	0	0	0	0	0
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	0
Nabavka materijala	0	0	0	0	0
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	0	0	0	0	0
Unajmljivanje imovine i opreme	40,000	0	40,000	38,054	95
Izdaci za tekuće održavanje	0	0	0	0	0
Izdaci za osiguranje	0	0	0	0	0
Ugovorene i druge posebne usluge	0	0	0	0	0
2. Kapitalni izdaci	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	2,379,000	0	2,379,000	2,246,541	94
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	0
6. Novčane donacije	0	0	0	0	0
7. Programi posebne namjene	2,847,000	0	2,847,000	2,359,501	83
7.1 Tekući izdaci	2,637,000	0	2,637,000	2,283,062	87
Bruto plaće i naknade	212,000	0	212,000	183,708	87
Naknade troškova zaposlenih	20,000	0	20,000	14,400	72
Putni troškovi	375,000	-31,000	344,000	343,990	100
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	39,000	0	39,000	31,311	80
Izdaci za energiju i komunalne usluge	61,000	0	61,000	52,164	86
Nabavka materijala	39,000	0	39,000	32,364	83
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	64,000	0	64,000	34,860	54
Unajmljivanje imovine i opreme	433,000	31,000	464,000	444,908	96
Izdaci za tekuće održavanje	135,000	0	135,000	109,911	81
Izdaci za osiguranje	9,000	0	9,000	5,943	66
Ugovorene i druge posebne usluge	1,250,000	0	1,250,000	1,029,504	82
2. Kapitalni izdaci	210,000	0	210,000	76,439	36
Nabavka opreme	100,000	92,000	192,000	61,922	32
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	110,000	-92,000	18,000	14,517	81
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	5,226,000	0	5,226,000	4,606,042	88

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 4.3.2024. godine.

v.d. generalnog direktora
Zorislav Ivanović

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine

Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2023.	31.12.2022.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	528,105	657,705	80
Novčana sredstva	0	0	0
Kratkoročna potraživanja	518,059	654,274	79
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	10,046	3,431	293
2. Stalna sredstva	341,783	406,505	84
Stalna sredstva	7,711,624	7,635,185	101
Ispravka vrijednosti	7,369,841	7,228,680	102
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	341,783	406,505	84
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	869,888	1,064,210	82
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1,060,521	1,219,372	87
Kratkoročne tekuće obaveze	267,351	322,888	83
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	214,436	194,216	110
Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	63,400	51,575	123
Kratkoročna razgraničenja	515,334	650,693	79
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	341,783	406,505	84
Izvori sredstava	341,783	406,505	84
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1,402,304	1,625,877	86

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 4.3.2024. godine

v.d. generalnog direktora

Zorislav Ivanović

Pregled prihoda i primitaka u 2023. godini

Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tabela III

Opis	Planirani iznos u budžetu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	2,865,000	0	2,865,000	9,309,521	325
Prihodi od zahtjeva, molbi, prijedloga, prijava i drugih podnesaka	5,000	0	5,000	4,170	83
Prihodi od žalbi protiv rješenja	1,000	0	1,000	25	3
Prihodi od rješenja za koje nije propisana posebna naknada	11,000	0	11,000	10,575	96
Prihodi od izdatih uvjerenja	1,000	0	1,000	645	65
Prihodi od naknada za prelete preko BiH	1,626,000	0	1,626,000	3,080,179	189
Prihodi od posebnih naknada BHDCA	630,000	0	630,000	951,714	151
Naknade po prevezenom putniku i toni prevezene robe sa aerodroma u BiH koje plaćaju avio-operateri	591,000	0	591,000	5,262,213	890
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	0
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	0
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	0
Domaće donacije	0	0	0	0	0
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	0
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	2,865,000	0	2,865,000	9,309,521	325

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 4.3.2024. godine

v.d. generalnog direktora
Zorislav Ivanović